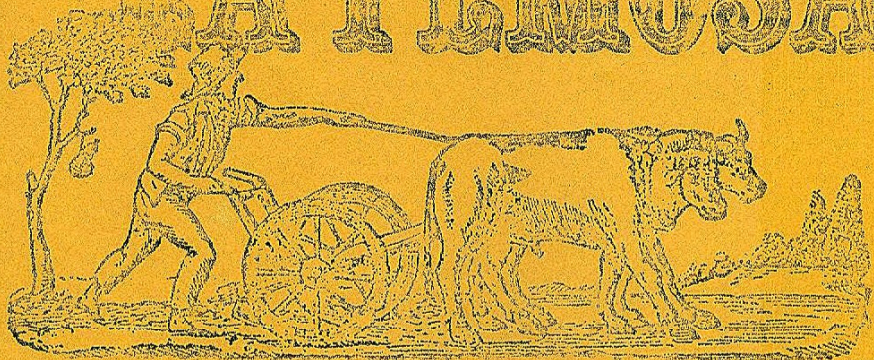

A FLMOSA

1981

EH! QUE ET DEIXES LA
SABATA I L'ESPARDENYA

NO ES MEVA. ES
DE LA SETMANA
CULTURAL.

PORTIC

Ha estat confortador comprovar que els artesencs , malgrat tot aquest desencís que ara s'estila , han participat amb interès a tots els actes de la Segona Setmana Cultural. Gairebé a tots els actes, als uns més que als altres, l'assistència de públic ha estat notòria. Això ens ve a demostrar que la cultura, al nostre poble, és una cosa que interessa.

Hi ha, però, una realitat que es fa cada dia més angoixant, més preocupant. Una realitat que no podem menys tenir perquè és de cabdal importància; ens referim, esclar, a l'actitud d'indiferència del jove en vers totes les manifestacions culturals de caire popular. El jove no ha participat en gens (tret de comptades excepcions) en cap acte d'aquesta setmana cultural, però és que, per una altra part tampoc participa en cap mena mena d'activitat (del tipus que sigui) que es fagi al poble. És aquesta indiferència a tot, és aquest passivisme i "passotisme" o innactivisme creixent dels joves el que és veritablement preocupant, i més que preocupant és alarman

Es també alarmanant comprovar que, malgrat adonar-nos del problema i de parlar-ne cada dia, no podem trobar cap remei, cap solució, res que pugui fer canvi

ar l'actitud dels nostres joves. Davant d'aquesta im-
potència, tots plegats, ens fem aquestes pregunres :
De què ens serveix organitzar setmanes culturals si
el jovent (a quí principalment van dirigides), per a
questa desagradable moda de passar de tot no en pot
o no en vol treure profit ? De què ens serveix el
present si el futur ens és advers ? Davant d'aques-
tes preguntes, massa sovint trobem aquella resposta
fàcil del "no hi ha res a fer", i massa sovint per
aquesta contesta, ens passem al costat dels que no
fan res, desertem d'aquest migrat grup de gent que
busca respostes. Caiem dins d'aquesta nafra que boli-
em, abans, intentar de curar.

Potser no calen respostes. Potser no cal que fem cap
pregunta. Una cosa i l'altra sempre van lligades a
l'estat d'ànim, al grau d'esperança o de desil.lusió
en que ens trobem quan ens les formulem. Tot deu d'és-
ser molt més senzill, més fàcil. La qüestió princi-
pal és que nosaltres sapiguem el que volem, que ho
sapiguem i no ho perdem mai de vista.

LA FEMOSA

BUTLLETÍ DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL "LA FEMOSA"
CARRER DEL CASTELL N. 23 ARTESA DE LLEIDA
SEGONA ÈPOCA, N. 23 MAIG 1981

INDEX

PÒRTIC	1
OBSERVACIONS, de la Setmana Cultural	4
PETIT HOMENATGE A UN CAMPANER	7
FULLS D'HISTÒRIA	10
BARBARISMES	13
CONTES INFANTILS	14
CRÒNIQUES D'UN POBLE (si no saps torejar perquè t'hi fots ?)	16
DE PONENT NI VENT NI GENT	18
ENDIVINALLS	21
ELS MESTRES, ON SON ?	22
POESIA	24
ENTRETENIMENTS	26
L'HUMOR A LES PÀGINES	6, 7 1 23

OBSERVACIONS,

DE LA SETMANA CULTURAL

En aquesta segona Setmana Cultural que fa poc hem clausurat hem pogut comprovar uns fets que fa temps que s'evidencien, són, per un costat veure que els artesencs estem acostumats a escoltar conferències; des de fa molt de temps a Artesa s'han fet xerrades, passant pel nostre poble oradors molt bons, tot això es nota amb la manera que els artesencs participen en els diàlegs i amb la manera que valorem la "talla" del conferenciant, tot això es nota, també, amb el nombre d'assistents que hi ha en cada conferència. En aquesta Setmana Cultural ho hem pogut constatar una vegada més.

Si per aquest costat els artesencs hem après a detectar la valua d'un conferenciant, per un altre costat se'ns nota una falta absoluta de criteris; posem com exemple l'assistència, el primer dia, al recital fet per la Coral de l'Ateneu de Ponent o al teatre del dissabte dia 16 dirigit als més joves. El comportament dels pocs assistents al recital va ésser d'allò més lamentable i la manca de public infantil al teatre del dissabte palesa la poca importància que els pares i els educadors donen a aquesta mena d'espectacles (diguem de passada que aquest

espectacle i el recital van ésser de molt bona qualitat.

Aquestes observacions fetes sobre la marxa m'han mogut escriure uns comentaris que, encara que, els lectors no estiguin d'acord amb jo, em sembla interessant d'exposar-los :

Els que d'alguna manera hem treballat per a fer possible un crexement cultural dins del nostre poble i que ho hem fet donant la cara des d'unes entitats molt concretes i amb una clara voluntat de fer país, hem estat gent d'un nivell cultural molt migrat (poseu les excepcions que calgui), això per força havia de limitar les nostres activitats dins del camp on ens sentiem més segurs, i aquests naturalment eren en allò que a nosaltres no ens calia fer gairebé res, no més el de connectar amb els conferencians (per les xerrades) o amb els professors (pels cursets). Aquesta limitació cultural nostra era més palesa dins del camp de la música (i no em refereixo ara a el poder organitzar un festival de canço catalana, sinó a sapiguer gaudir escoltant un concert de música) i és que en general els artesencs mai hem estat amans de la música, i em penso que això té molt a veure en la manca d'educació que, en aquest sentit, hem patit sempre, no hem tingut com en altres pobles un orfeó o un cor o una banda municipal i això es nota.

Crec que, ara que hem assolit un nivell cultural en alguns aspectes, acceptable, és hora de començar a fer menys conferències i girar els esforços cap a fer

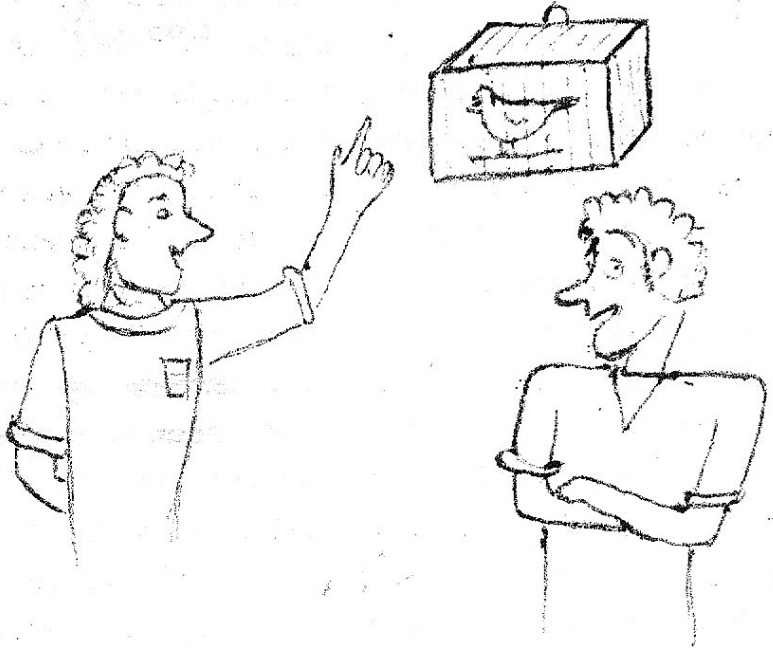
recitals i concerts d'orfeons, cors i orquestes.

La voluntat de l'Eloi, feta palesa una vegada més en aquesta setmana cultural, d'ensenyar a solfejar i a cantar a la canalla, s'hauria de veure a judada per tots nosaltres per omplir aquest buit on sempre s'ensorra el carro de la cultura del nostre poble.

A. Costafreda

!!

H
U
M
O
R

- Aquest passarell és molt divertit !!
Què balle a més a més de cantar ?

- No, però fa uns acudits molt bons !!

petit homenatge a un campaner

L'acabament del segle en que ens ha tocat viure, jo diria que nés el segle de les computadores o bé de les coses programades. Es programa la política, l'art, l'enseyament, una collita i lo que és pitjor, es programen els cervells.

No vull anar en contra del progrés, però sí d'aquests progrés materialitzat que ens està furtant les arrels culturals, les tradicions i els costums més populars, que feien dels nostres pobles la seva característica i peculiar personalitat.

Avui precisament vull parlar d'un costum popular a punt de desapareixer; el toc de les campanes i els campaners.

Que les grans ciutats, veritables gegants de ferro i argamassa han set els primers d'oblidar el toc de les campanes té la seva explicació, ja que aquestes quan toquen, els seus missatjes queden ofegats per l'estrepitós soroll d'una societat mecanitzada, programada i per consegüent deshumanitzada.

Al meu poble fins fa poc temps, elles encara ens parlaven de festes, d'alegries pel casament o naixament d'un veí més del poble, o bé de tristor

per la mort d'un ésser volgut. També ens cridaven amb germanor, quan tots junts teniem que apagar un foc, quan un delinqüent entrava a robar a una llar, o quan negres nuvols del aspecte dolent, feien presència d'amunt els nostres conreus.

El campaner, aquets home oblidat avui per quasi tothom, ha fet de les campanes un art. No sonen sempre per igual. Si mort un home, la campana grossa dona dos tocs. Si es dona, una vegada la grossa i una la petita. El volteig n'era per remarcar l'arribada d'un personatge o bé resaltar una festa. Al migdia es tocava oració, i aquest era l'avis per a treure punt les dones i sapiguer així l'ordre per pastar al forn del poble. També es tocava l'oració al capvespre, per si algun vianant s'hagués perdut i pugués orientarse on existia un poble.

Als campaners que jo sapigué mai s'els ha fet un petit homenatge. Sembla que aixó dels homenatges estigui reservat tan sols per grans (...) personatges amb títols universitaris, o polítics de via estreta. Al campaner tan sols se l'ha tingut com si fos un "toca-campanes". No, no es així, i jo desde aquestes fulles de la FELOSA, vull fer un senzill homenatge a l'últim campaner del meu poble d'Aspa, al campaner Lluís Pinyol.

Aquets senyor feia ja més d'un any que va deixar de tocar les campanes, perquè les 53 escales que té el nostre antic campaner, eren massa escales per la seva edat.

Junt amb d'altres jubilats esperaven amb deliri, (a l'estiu buscant l'ombra, a l'hivern l'escolfor del sol) l'hora per reunir-se a un racó del partí de casa nostra, i tots junts contar-se les seves penes i les seves alegries. Tots ells eren amics, i entre ells el meu pare. Ja fa dos mesos que el meu pare ha deixat aquets món, i per l'amistat del que jo anomeno segona joventut, aquets campaner torná a pujar les 53 escales del vell campanar i vulgué acompanyar per última vegada amb el só de les campanes al seu amic, al meu pare.

Les campanes ja no tornen a tocar, perquè al campaner que d'elles en feia un art, les seves cames s'han fet velles per a pujar tantes escales.

Avui els joves despreciant tots aquets valors culturals dels pobles no volen fer-ho si no és acompanyat de pessetes. Avui desgraciadament és l'única cultura que entra més fina, després del gin tonic , el "tejano" i el rák-and-roll d'Aplauso.

El fred món de l'electronica ha reemplaçat les campanes del meu poble. Avui, els pobles, tan mateix com les grans ciutats també ens hem tornat deshumanitzats.

Jomaes

FULLS D'HISTÒRIA

NORMES D'ARTESA PER L'ARRENDADOR DE LA CARNISSERIA (1803)

Quan per la desamortització els drets i domini que tenien els Hospitalers sobre les terres i gent del nostre poble es va acabar, els edificis i terres administrats directament per ells van passar al comú. Durant els segles XVIII i XIX l'ajunta — ment gracies a l'arrendament d'aquests edificis (forn, pleta, taberna, carnisseria etc.) i les herbes cobria les despeses fixes que tenia anualment. S'ha de contar que si hi havia alguna obra extraordinaria es feia a jova.

La carnisseria era un d'aquests edificis que s'arrendava. El seu arrendament era anual i es feia a algú que tingués remat, per poder abastir de carn el poble durant aquest any. El preu de l'arrendament degue variar amb els anys, ja que aquest us durà molt temps. L'ajuntament fixava unes condicions i sancions si aquelles s'incomplien, les quals feia conèixer a l'arrendador que es comprometia a complirles.

Les condicions s'anaven copiant cada any al paper que firmaven les dues parts, i no variaven

de l'un any a l'altre. Les que exposem a continua -
ció son del 1803 en que la carnisseria fou arrenda -
da per Gabriel Massot de Puigvert, que tenia com a
fiancer a Artesa en Felip Alegre.

1) Vol la vila que lo arrendador no puga mes
de 400 caps de bestiar entre moltons, auvelles i
corders i si hi posse mes dels 400 caps pagarà lo
ban cada dia que hi estaran.

2) Vol la vila que mentres durarà lo segà se aixe
de matar baciva o crestó.

3) Vol la vila que lo bestià no puga entrar en nin
gun tros que hi hagi garbes en bar de 5s.

4) Vol la vila que la carn se vendrà a la taula a -
ge de ser bona i rebedora a coneguda dels senyors
regidors.

5) Vol la vila que lo bestià no puga entrar en
ningun plantat en 6 an de 5s.

6) Vol la vila que lo bestiar no puga tancar en al
tre corral que lo assistidor de la vila en ban de 5
s cada vegada.

7) Vol la vila que lo arrendador aige de pagar lo
sisadó i lo talladó i que lo dit sisadó i talladó a
igen de ser a coneguda dels senyors Regidors.

8) Vol la vila que lo arrendador no puga vendre
ni mudar lo bestiar sens llicencia dels senyors Re -
gidors en ban de 5s. per cap.

9) Vol la vila que lo arrendador vengue moltó des
de que s'acavarà de segar fins que s'acabarà lo a -
rrendament i que en la taula no es puga matar nin -

gun cordé en ban de 5s. cada cordé.

10) Vol la vila que lo arrendador aige de pagar lo corredor.

11) Vol la vila que lo bestà no puga pasturar al rededor de la Bassa Bona en ban de 5s. cada vegada.

12) Sapia lo arrendador que deura donar les pells al preu de una lliura de carn.

13) Sapia lo arrendador que no puga entrar lo bestia al bedat que es lo que circules les cequies i camí de Puigvert a Lleida en ban de 5s. cada vegada.

14) Sapia lo arrendador que no podrà faltar la carn a la taula des del dia que comensarà a matar fins lo dia 26 de Setembre i si falta la carn pagara per cada hora lo ban de 5s. i que se aige de comensar a matar la carn lo dia que los senyors Regidors voldran.

15) Vol la vila que los menuts se aigen de de donar al preu de una lliura de carn.

Algun d'aquests articles són de les Ordinacions firmades al 1719 pels Jurats i Consell per l'aludafàs del nostre poble per la vigilancia del bon funcionament de la carnisseria, i que es reprodueixen aquí pel coneixement de l'arrendador.

J. Gallart

BARBARISMES

En aquest número de la nostra revista, encetem la publicació d'una pàgina de Català pràctic; per bandejar de la nostra parla els barbarismes - mots que no pertanyen a la nostra llengua- que tan sovint diem i escoltem.

Es diu

Un aparat de radio

He comprat abono

Tinc un abrelatee

Vols algo?

Molts aplausos

Han posat alquitrà

He trobat asiento

Es molt ariaca

Hem menjat atun

L'alfombra del menjador

He vist un aboget

Viu a Alicant

Ens hem d'arriesgar

No està al nostre alcanç

Hem aplegat el casament

M'han fet un anàlisis

S'ha de dir

Un aparell de radio

He comprat adob

Tinc un obrellaunes

Vols alguna cosa?

Molts aplaudiments

Han posat quitrà

He trobat selent

Es molt esquerpa

Hem menjar tonyina

La patifa del menjador

He vist un advocat

Viu a Aiacant

Ens hem d'arriscar

No està al nostre abest

Hem ajornat el casament

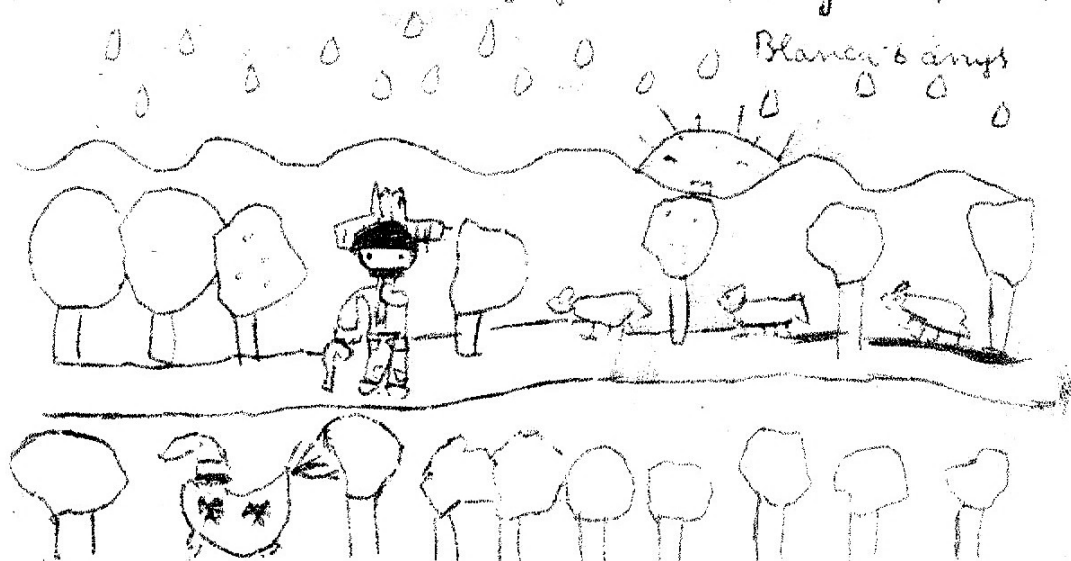
M'han fet una anàlisi

NECS

Llibre consultat "Parieu bé al Català"

L'ANEC PRESUMIT

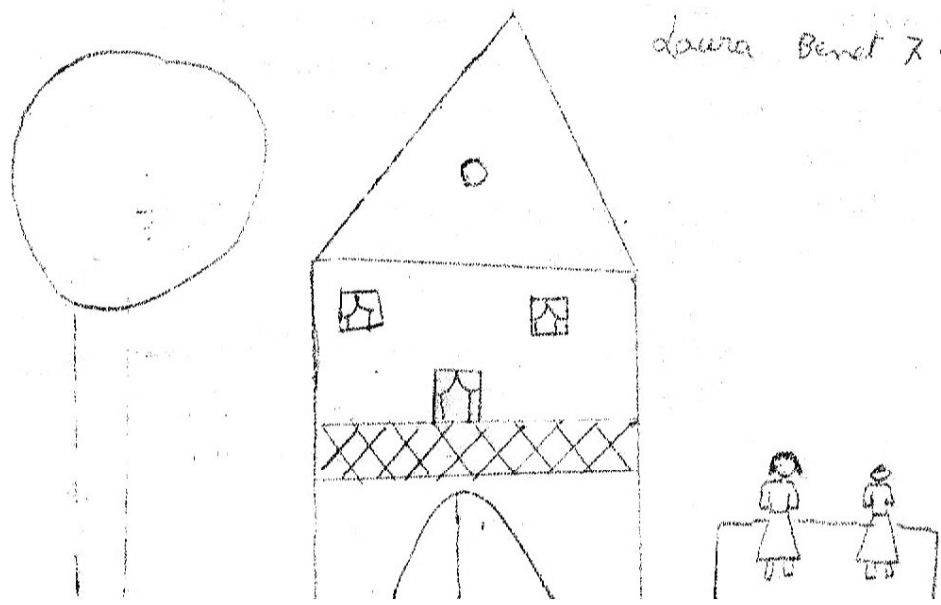
L'anec presumit estava molt content perquè feia un bon temps i sen va anar a passejar i cantaven els mucònels, i es va cobrir el sol i feia alguna goteta i després es va ficar a ploure. Havia alguns arbres i es va ficar al davall d'ells i feia un bon ramet. Va parar de ploure i l'anec presumit va seguir el passeig es va posar a cantar i mes en lla va veure un pastoret que portaba un ramat de corders. El pastoret tenia una flauta i es va ficar a cantar i tots dos se ho van passar molt bé cantant i jugant i passejant pel camp.

LES TRES GERMANETES

Havia una vegada una família que vivien a prop del lloc. Tenien tres filles. Les nenes es diuen Sara, Neus i Belen. La Belen la menys aplicada va anar a jugar al bosc i la esperaven a casa seva. Va durar uns quants dies que la Belen no anava a casa seva i les seves germanetes la van anar a busca a la Belen i per fi la van troba en una cova. Les germanetes sortim i anem a casa. Quan van arribar a casa els seus pares van estar molt contents.

Laura Benet 7 anys

SI NO SAPS TOREJAR

PERQUÈ T'HI FOTS ? (cap.1)

Si ens parem a examinar una mica la gent que ens envolta, ens podem topar amb persones (?) molt rares i misterioses; Per exemple :

- Un senyor que ha fet vot de castetat i no matrimonialment res, es permet d'opinar sobre el divorci i al damunt l'anatemitze.

- Un altre que diu no haber probat, i ni ganes els porros i el whisky, es creu capacitat per opinar, opina, i molt seriosament lo condemna.

- Un altre senyor que va nèixer entre plomes i sedes, que mai sabé de la necessitat, opina sobre la delinqüència i també la condemna.

- Altre que va nèixer tan "carroza" que passá directament del bressol a la edat adulta, també opina sobre la joventud, i de pas la "reprova".

- Un altre senyor tan depravat que prefereix la guerra a l'amor, opina sobre el sexe dels demés i el censure.

- Altre tan poc segur de si mateix que precisa d'un diploma per reafirmar-se, opina sobre el periodisme i el reglamenta.

- Altre que tot el que sap sobre la democràcia es que li sona a grec, va, opina i venga prometre.

Perquè serà que els que més callats haurien

d'estar són els que més parlen?

I allò de l'experiència mare de la ciència?

A un tonto amb la boca tancada no se li nota tan !

Micropunt

DE PONENT,

NI VENT NI GENT

A les nostres comarques el vent de Ponent no ha estat mai rebut de bon grat per la gent del país, ja per un costat, no va ajudar mai als pagesos, quan batien a potes, a fer net a les eres i per l'altra aquest vent que, ací l'anomenem Morella, acostuma a ser sempre fred; "Morella, guarda't d'ella". A Ponent més enllà de les nostres fronteres lingüístiques, hi ha un extens país on els seus habitants, a més a més de parlar una altra llengua, té una manera de ser i de fer totalment diferent a la nostra, té una cultura, una manera de pensar, (en definitiva, una mentalitat) que res tenen a veure amb la nostra, i dic tot això perquè només sapiguent-ho i tenint-lo sempre en compte, ens podem adonar de moltes de les coses que estan passant actualment; el perquè d'aquesta manifestos i de tants articles a diaris madrilenys i de tota aquesta farum d'anti-catalanisme que ja comença a fer olor de socarrim. Som dues cultures diferents, que parlem llengües diferents que, tenim una concepció del món, de la democràcia i de la llibertat totalment diferent. I això ells no ho volen admetre, la seva mentalitat els impediex d'acceptar-ho. Tenen la força i amb aquesta ens volen imposar la

la seva llengua, les seves raons i les seves lleis .
La seva llengua serveix per a parlar amb nosaltres ;
però la nostra per a parlar amb ells no.

Per sort, per sort per a nosaltres, la immensa majoria de la gent que ha vingut de més enllà de les nostres fronteres, a treballar i a viure junt amb nosaltres, no ha vingut aquí amb aquests criteris tan absoluts. Aquesta gent ha arribat ací per a guanyar-se el pa, per a poder sobreviure, sense adonar-se que venien a un país sotmés i vençut ja que de les nostres coses, als seus pobles d'origen, mai ningú els n'havia parlat. Poc a poc, aquesta gent senzilla s'ha anat adaptant als nostres costums, a la nostra mentalitat, a la nostra manera d'ésser, si bé, la majoria, segueixen parlant la seua llengua. Però aquest pas de canviar la mentalitat és el pas més important de cara a les nostres reivindicacions perquè encara que la majoria d'ells potser no canviaran de llengua mai, els seus fills, a la llarga, parlaran català. La nostra cultura, la nostra manera de concebre el sentit de la vida, la nostra manera de creure en la democràcia i en el respecte mutu són una realitat que els ha convençut; potser no parlaran català, però ja pensen igual que nosaltres.

De tot això "aquesta gent tant ufana i tant superba", se n'ha adonat i s'ha adonat també de que si amb quoranta anys d'una ferotge dictadura dirigida , expressament, contra nosaltres per a esborrar-nos del mapa no van aconseguir de fer-nos desdir de cap

de les nostres reivindicacions nacionals i que si a més a més, amb el nostre tarannà, hem pogut canviar la seue manera de consebre el mon dels milers i dels centenars de milers d'homes i dones que han vingut a quí de més enllà dels limits del nostre territori, a ra, amb la democràcia i amb la Generalitat (i amb el nostre entossudiment) aconseguirem de que la nostra llengua sigui l'única llengua natural parlada per la comunitat que viu i treballa a Catalunya, i esclar, tot això ells no ho poden acceptar i com que es veuen impotents de canviar la realitat, busquen raons per a posar-nos entrebancs, per a deturar-nos i al no trobar-ne intenten fer l'únic que han sape - gut fer sempre; esgrimir la raó de la força.

Per la freda Morella i per aquesta gent tan al - tiva i tant superba és per la qual la veu popu^{la}s diu; "De Ponent, ni vent ni gent.

A. C.

~~~~~

ENDEVINALLES

1^a.-

Quina cosa cosa,
que entra al riu i no es mulla.

.....

2^a.-

Un convent de monges blanques
pugen i baixen, i es toquen les panxes.

.....

3^a.-

Una capelleta rodoneta i tancadeta
plena de gent amb la manteleta.

.....

4^a.-

Una cosa, cosa
que a tot arreu es posa
i al mar no gosa.

.....

SOLUCIONS

=====

4^a - La neu.

1^a - El sol, 2^a - Les monges, 3^a - La mangrana,

els mestres,

on són?

En queixem que Artesa no va ni amb rodes , però d'això qui en té la culpa ?.

En primer lloc i per damunt de tot la culpa la tenen els mestres, tots els mestres, que tenim de "patir" a Artesa.

S'ha fet una crida a nivell espanyol de guandar dos minuts de silenci, i que han fet els nostres mestres? No crec que els ho hagin dit als nens que calia fer-ho, no obligar-los a fer-ho, ja que a les dotze eren molts els nens que sortien per la porta però no ni he vist cap aturar-se al carrer i recordar els morts del terrorisme.

Els mestres, tots els mestres, sembla com si només tinguessin un Nord : guanyar més i més deixant per uns altres la FORMACIÓ dels nens. Els obliguen a aprendre moltes coses que quasi cap els servirà per res; aprenen francès no es mourant d'Artesa, aprenen a escriure en v o b i a la llarga els deixa indiferents, aprenen geografia i història, teoremes i fórmules però no els ensenyen a ser homes. Potser perquè ells, els mestres, tots els mestres, tampoc ho són.

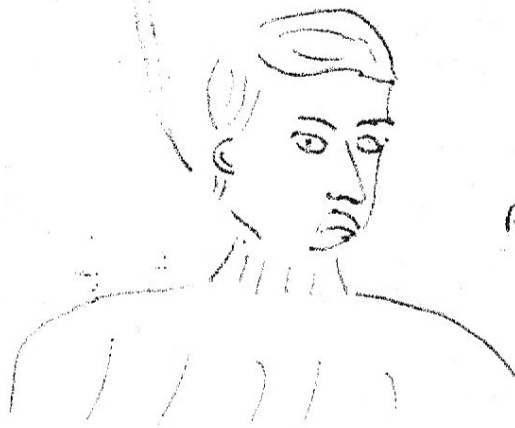
Com em dol l'ànima pensar que els nens d'avui seran els homes de demà.

Potser valdria més no guardar dos minuts pel terrorisme sanguinari i guardar-los cada dia per terrorisme del mestres que no volen formar al nostre jovent.

A. Garròs i Solé

.....

DONCS LA CONFERÈNCIA QUE TRACTAVA
SOBRE "L'EDUCACIÓ QUE VOLDRIEM"
ENCARA NO SÉ DE QUE TRACTAVA

Pastorell

LA MORT D'UN "JUNKIE"

(PER MARIA DE LLEIDA , SI ENCARA VIU)

Aquesta obsessió que em persegueix
com les homes de la nit
i s'amaga a cada cantonada
té una silueta estranya i freda.

Quan em paro a la porta
dels bars,
assegurant-me que ningú em segueix
i apreto la cel·lofana dins
del meu puny...

Un tremolí em recor el cos
com la primera vegada...

I et dic que tinc por
i com un heros al temps!...

Heroïna,
ets l'obsessió de la meua vida

Heroïna,
balla al compàs de la mort
com ella determina...

Perquè por i valor
es fonen quan
apreto la xeringa...

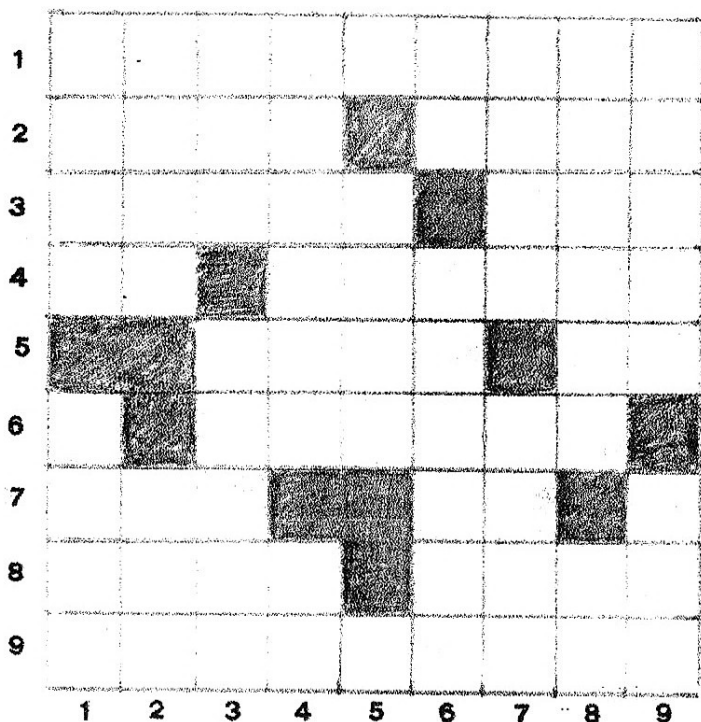
I llavors desitjo
que no duri massa
la tensió que porto dins
quan...
comença a tremolar l'aire
i es mou tot
damunt de l'armari
i les bromes comencen a ésser
confoses cometes
perdudes en la nit
en què em portarà
per a sempre
la meva sobredossi
Heroïna...

Micropunt

ENTRENIMENTS

MOTS

ENCREUATS

HORITZONTALS :

- 1.- Hebreu, jueu.
- 2.- Al revés, un mal subjecte, persona donelta. Al revés, serrallada entre l'Alt Urgell i la Cerdanya.
- 3.- Capaç de produir la mort. Que té afinitat amb una altra cosa.
- 4.- Al revés, nom de la lletra K. Es diu al vi de color clar.
- 5.- En una altrura poc considerable. Infusió.
- 6.- Vocal. Capella situada en despoblat.
- 7.- Punt de l'horitzó. Al revés, negació. Mil.
- 8.- En plural, corrent natural d'aigua. Mineral metal·lífer.
- 9.- Que camina molt.

VERTICALS :

1.- Porció de terra envoltada d'aigua de tots costats. Al revés, allò que es causa de sofriment per a algú tot al llarg de la seva vida. 2.- Natural de Suécia. Conjunció alternativa. 3.- Rata. Pagta per a fer negre i llustrós el calçat. 4.- Donar la escomesa. Afirmació. 5.- Vocal. Fang. Consonant . 6.- Cinquanta-u. Veritat que admetem sense demostració. 7 Al revés, metall intensament radioactiu. Cadascun dels ossos encastats a les mandíbules. 8.- Tela fina de seda. Adverbi negatiu. 9.- Al revés, relatiu a la ciència de la moral. Massa d'aigua salada.

SOLUCIONS

VERTICALS :
1.- ILLA. URB. 2.- SUÏC. 3.- HAT. HB-
TOM. 4.- ATACAR. SI. 5.- E. ILLIM. N. 6.- LI. AXIOMA .
7.- IDAR. ENED. 8.- TAREVA. NO. 9.- ACITE. MAR.
HORIZONTALS :
1.- ISMÀELITA. 2.- LUAF. IDAC. 3.- IB-
VAL. ARI. 4.- AC. CIAREW. 5.- BAIK. TE. 6.- U. ER. I-
TA. 7.- EST. ON. M. 8.- RIUS. MENA. 9.- GANNADOR.

SOPA DE LLETRES

Buscant dins d'aquesta sopa de lletres, en qualsevol direcció hi podreu trobar el nom de vuit parts - des del Terme Municipal d'Artesa de Lleida.

A	R	T	F	O	N	T	S	A	E	S
C	A	D	E	L	L	E	R	I	D	A
A	S	E	G	R	I	R	A	P	M	A
S	I	S	O	S	E	C	A	T	U	A
T	L	A	N	S	P	R	I	N	T	C
E	A	L	P	L	A	N	E	L	L	I
L	D	A	T	A	I	L	L	E	L	S
L	P	A	I	T	E	N	A	C	E	S
O	S	V	A	N	L	E	N	C	U	I
A	C	A	T	U	A	L	U	N	Y	A
L	E	R	D	P	L	A	L	G	U	E

R. SERRA

SOLUCIÓ

- 1- MULLERU, 2- PLANELL, 3- PUNTALS, 4- PLA,
- 5- SERRA, 6- CASTELLO, 7- SECANET, 8- FONTS.

CAIXA D'ESTALVIS
DE CATALUNYA

LA
CAIXA
DE TOTS

ARTESA DE LLEIDA